

IV. 42.580

Kdaj je rank četirih in
reže s poštno vredn
v Mariboru s poštno
na dom za celo leto 25 din.
pol leta 12-50 din. Zahteva
6-50 din. Izven jugoslovije
44 din. Naročnina se pošlje
na upravišče „Sloven
skega Gospodarja“ v Ma
riboru, Koroska cesta 5.
Lah se dopolnje do od
povedi. Naročnine se pla
čuje v naprej.
Tiskovna klerurben št. 115.

Posamezna številka stane 1 din.

Poštnina plačana v gotovini.

Uredništvo je v Mariboru,
Koroska cesta št. 5. Naro
čniki se ne vračajo. Unre
nišvo sprejema avtorizac
Inserate in reklamacije
Cene inseratov po dogo
vorn. Za večkratne oglaš
primeren popust. Neznane
reklamacije so poštno
proste.
Čekovni račni poštno
uradu Ljubljana št. 10.866
Telefon Interurban št. 29

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. številka

MARIBOR, dne 4. januarja 1923.

57. letnik.

Poslanci jugoslovanskega kluba svojim volilcem.

Jugoslovanski klub kot parlamentarni predstavitelj Slovenske ljudske stranke, Hrvatske pučke stranke in Bunjevske-šokačke pučke stranke je od početka stal na stališču, da se mora notranja ureditev naše države izvršiti na temelju pokrajinske avtonomije, to je, da se mora vsaka pokrajina samostojno razvijati na političnem, gospodarskem in kulturnem polju. Zaradi tega je zahteval v posameznih pokrajinah zbornice z zakonodajno močjo kot politična predstavništva ljudstva, ki naj v finančnem pogledu branijo finančno samostojnost pokrajin, v prosvetnem pa njihov svobodni razvoj.

Avtonomistični program zmagovit.

Naš žilavi in odkriti boj za avtonomijo v ustavodajni in zakonodajni skupščini je dvignil zavest našega ljudstva, utrdil ga je v borbi ter je imel velik vpliv na programe ostalih strank, od katerih so nekatere iz demagogičnih strankarskih razlogov, torej povsem neizkreno, zahtevale nekaj, o čemer so vedele, da se ne more nikakor izvršiti, druge so se pa iz pohlepa po oblasti popolnoma oddaljile od spoštovanja ljudske volje, misleč, da vse pravo temelji na sili.

Posamezne politične skupine v našem javnem življenju so morale končno priti do prepričanja, da je avtonomistično stališče edino prava rešitev notranje ureditve naše države ali točneje — srečnega in zadovoljivega skupnega življenja Hrvatov, Slovencev in Srbov na temelju bratskega sporazuma, ne pa na temelju centralistične razdiralne sile, niti na temelju cepitve, ki bi našo notranjo moč popolnoma uničila in izročila v roke pohlepni narodnim sovražnikom.

Naš žilavi boj za avtonomijo je okrepil strujo Stojana Protiča v radikalnem klubu. Najodličnejši njegovi člani so prišli do spoznanja, da se mora priti do sporazuma s Hrvati in Slovenci.

Vztrajnost Jugoslovanskega kluba.

Jugoslovanski klub je v težkem boju vzdržal do konca in ni od svojega prvotnega programa popustil niti za črko, dasi se mu je od ene strani obetala oblast in vse ono, kar je z njo zvezano, a na drugi strani pa se je označevala njegova politika kot izdajalska, ker se ni hotel pokoriti povelju praznih, neresnih obetanj. Ta vztrajnost, četudi ni dovedla večine demokratske stranke pod vodstvom Ljube Davidoviča do popolnega avtonomističnega stališča, ker so se demokrate dolgo s silo držali na vladi, vsled česar težko pojmujejo svobodo, vendar jih je dovedla do priznanja, da je potreben sporazum s Hrvati in Slovenci.

Vpliv na Radičevu stranko.

Cela Radičeva stranka s Hrvatskim blokom je morala pod pritiskom Ljud. stranke opustiti svojo misel o „nevtralnemu kmetu republik“ Hrvatske in Slavonije s krajevnimi popravami v vzhodnem in jugozapadnem delu v korist srbskega plemena, in pritegniti v območje hrv. zanimanja tudi Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Ko je smatrala, da je treba iz pasivnosti preiti na aktivno politično delo, tedaj se je postavila na stališče Protičeve ustave, o kateri se ne more reči, da

zadovoljuje avtonomistične težnje. Radičeva stranka je šla še dalje ter je za svojega političnega ali bolje parlamentarnega voditelja izbrala Ljubo Davidoviča, dasi ravno ni dobila od njega nikakih jamstev za revizijo ustave.

To ravnanje Jugoslovanskega kluba je zmajalo tudi komunistične in socialistične vrste, ki so se morali končno prepričati, da centralizem ne samo ovira, ampak v ključni uničuje razvoj gospodarskega in socialnega življenja.

Tri centralistične stranke.

V našem javnem življenju se vzdržujejo samo politične stranke, ki so do konca trdovratno vztrajale pri popolnem centralizmu. To je najprej Pribečevićeva demokratska stranka, potem Zemljoradniška stranka in končno Slovenska samostojna kmetijska stranka. Prva je kakor znano, stranka izvoznikarjev, sekvestrov, mastnih koncesij, najhujše korupcije in nasilja med uradničtvom; stranka centralistov ne iz prepričanja nego iz dobičkarije, ki so se prizadevali obdržati na vladi s pomočjo neodgovornih pouličnih elementov; stranka, ki je ugonobila naše finance, ki je sklenila ameriško posojilo in porabila njegov prvi del za bančne in borzne špekulacije; stranka, ki se je vedno protivila izenačenju davkov, ki je našo carinsko politiko dovedla do popolnega poloma, tako, da so bili tepeni producenti in konsumenti, a obogatili so samo strankarski špekulanti; stranka, ki je pod vplivom brezvercev raznih barv razvila v naši državi popolnoma nepotreben kulturni boj.

Druga od teh strank — Zemljoradniška stranka je v svoji trdovratnosti vztrajala do konca v centralizmu in tako v vsakem pogledu pospeševala velikosrbske težnje. S pomočjo praznih besed je hotela zavesti dalmatinskega hrvatskega kmeta, dočim ga je ravno s svojo nepremišljeno politiko spravila v najtežji gospodarski položaj. Ta stranka Pribečevićevih tajnih in javnih pomagačev ne sme v hodoče zaiti v nobeno hrvatsko vas več, ne samo za to, ker je proti pravičnemu sporazumu s Hrvati in Slovenci, marveč tudi za to, ker jo v najnovejšem času vodijo popolni kapitalisti.

Stranka slepomišenja.

Tretja centralistična skupina — Slovenska samostojna kmetijska stranka je pred volitvami v konstituanto obetala slovenskemu kmetu, da bo v prvi vrsti branila avtonomijo Slovenije in da se bo potegovala za kmetijske koristi. Toda, ko je prišla v Beograd, je zaradi koristi svojih posameznih pristašev in voditeljev zavrgla in izdala eno in drugo in se borila z ramo ob rami z demokratsko stranko za centralistično politiko in za vso ono korupcijo, ki je v zvezi s tako politiko. Ob razpustu parlamenta se je spomnila tudi ona, da preide v „opozicijo“ in če mogoče tudi pri teh volitvah prevzame ljudstvo. Toda opozicija te stranke je nastala samo na ta način, ker se njeni poslanci niso mogli zediniti v vprašanju, kdo bo novi kandidat za ministra. To je stranka, ki slepi sedaj svoje volivce, a ko bodo volitve končane, začne zopet svojo staro igro in se bo prodajala tistemu, ki bo več ponudil.

Stranka ravnopravnosti.

Kakor v političnem, tako stoji tudi v verskem ozi-

ru Ljudska stranka na stališču popolne verske ravnopravnosti v državi ter se zavzema z vsemi silami za versko strpljivostjo, ki vidi v tem največje jamstvo za mirno medsebojno življenje državljanov. Ravno radi tega je nastopila proti vsem poizkusom, ki so straneli za tem, da se v državi izzove takozvani kulturni boj proti katoličanom in katoliški cerkvi. Kulturni boj se je začel s čudnim „kanceljarskimi“ v ustavi, ki sramoti našo državo pred kulturnim svetom; pokazal se je v raznih ukrepih, katere je podvel režim proti katoličanom in katoliškim ustanovam.

Marijine kongregacije, ki so popolnoma verska društva in spadajo z ozirom na to pod nadzorstvo zakonitih cerkvenih oblasti, so ali popolnoma prapovedane ali pa so zanje od strani države postavljeni taki pogoji, da se ne morejo razvijati. Katoliškim prosvetnim zavodom, ki jih je država dolžna vzdrževati bodisi na podlagi sklenjenih pogodb bodisi radi tega, ker se jim je odvzelo po agrarni reformi skoro vso zemljo kot edini vir vzdrževanja, se je nakazala še le v zadnjem letu tako majhna vsota, da morejo nekateri izmed njih komaj životariiti, drugi pa se približujejo gotovi propasti na škodo kulturnega napredka našega naroda.

Protikatoliško delo vlade in njenih organov je še tako daleč, da so prepovedali katoliškim duhovnikom v Vojvodini verski pouk v vseh šolah, kar desletj ni upr storiti noben vladajoči sistem. Več katoliških škofij in cerkvenih pokrajin je že nekoliko let brez vseh pastirjev. Nižja katoliška duhovščina se nahaja danes v mnogih krajih v najtežjem gnetnem položaju, ker ni hotela vlada rešiti niti vprašanja bire niti vprašanja duhovniških plač samo radi tega, da bi povzročila med narodom zmešnjavo.

Vlada je z državnim denarjem in z državno avtoriteto vodila protikatoliško propagando tudi izven naše države v čehoslovski republiki ter tako ustvarjala nezaupanje med našo državo in večino čehoslovškega naroda. Ona ni pustila pri miru niti grških katolikov v naši državi, temveč je naročila posebne agitatorje, ki so plačani iz državne blagajne, da vodijo nedostojno agitacijo proti grškim katolikom.

Ta režim kulturnega boja in nasilja pa je zopet podpiral iz državne blagajne vse one ustanove, ki so naravnost naperjene proti pozitivnim načelom vere. — Radi tega je ustvaril iz sokolske organizacije priganjače v kulturnem boju ter ob priliki pripravil tudi samnega poglavarja države do tega, da je manifestiral za to organizacijo, ki je samo pojav v našem strankarskem in kulturnem življenju.

Varanje z agrarno reformo.

Rešitev agrarnega programa smo vedno smatrali za bistven del svojega programa. Vse, kar se je doslej storilo v tem pogledu, je bilo bodisi uspeh plemenske nadvlade, bodisi strankarske korupcije ali neresnega besedičenja. Plemenska nadvlada se vidi v tem, ker se naseljujejo na veleposestvih v Sremu, Slavoniji in Vojvodini Srbi, med tem ko se siromašni hrvatski in slovenski poljedelci pošiljajo v južne kraje Srbije, kjer nimajo nobenih pogojev za življenje. Strankarske korupcije se je vršila s naselitvijo dobrovoljcev, demagogijo pa je pridigovala zemljoradniška stranka. Zlasti obtožujemo vlado, ker se niti do danes ni lotila rešitve agrarnega vprašanja v Dalmaciji, radi česar danes dalmatinski kmet strada. Agrarno vprašanje v

V libijski puščavi.

Roman.

Angleški spisal A. Conan Doyle.

4

Na drugem koncu krova se je Francoz Fardet polglasno pogovarjal z novopecenim doktorjem Headinglyjem.

Slonel na pregraji, pihal od sebe duhteči dim fine smodke in se zaupljivo nagibal k tovarišu.

«Derviši, gospod doktorje, je pravil, »derviši —? Bežite no —! Dervišev niti! Prazno strašilo!»

«Mislite —?« je neverjetno odgovorjal Headingly. «Prepričan sem bil, da jih je vse polno tod ob gornjem Nilu, po puščavi, po oazah —»

Fardet se je previdno ozrl preko krova, tja, odkoder je žarela smotka polkovnika Cochrane skozi nočno temo.

«Amerikanec ste, mu je dejal, »in med Amerikanci in Angleži, to vemo mi tukaj v Evropi prav dobro, so bila vedno nasprotstva —»

«No —, je rekel Headingly počasi, »ne rečem, da bi ne bilo med nami in med Angleži tupatam kakih malenkostnih prepirčkov, in nekateri naši ljudje — po največ so to Irci — so polni sovraštva do njih, iz razumljivih vzrokov. Ampak končno smo vsi eno ljudstvo, govorimo isti jezik in Angleška je pradamovina Amerikancev —»

«Dobro, dobro!» se je razvnel Francoz. «Toda vam vsaj lahko mirno povem, česar bi ne smel povedati onimale dvema Angležema — pokazal je z glavo proti mestu, kjer sta se pogovarjala Cochrane in Belmont — »in povem vam, dervišev niti! To strašilo je iznajdba Angležev!»

«Kaj pravite!»

«To je znana reč v Parizu in naši dobro poučeni časopisi so nam vse to že večkrat razložili in povedali!»

«Ampak to bi bilo velikansko! Ali hočete reči, da so vsi tisti krvavi boji Angležev v Egiptu, zlasti v gornjem, le gola izmišljotina —?»

«Ne rečem, da bi ne bilo prišlo prej kedaj do vstaj in bojev, pa to je že davno minilo. Sedaj je tod gori vse mirno!»

«Pa čul sem o pohodih dervišev pred kratkim in o bitkah in pred par dnevi smo potovali mimo vasi Toski, kjer so se, ni dolgo temu, krvavo spopadli Angleži in derviši. In da napadajo potnike in izletnike —»

«Bežite, bežite! — Ne veste, kako so Angleži! Za vas so Angleži ljudje, ki zadovoljno pušijo svojo kratko pipico, redkobesedni, mirni —. Pa ne veste, kako navihani in pretkani politiki so! V Egiptu je nered!» so zagnali glas in že so bili v deželi in so jo zasedli. «Nimate pravice do Egipta!» jim je dejal svet. «Pojdite ven iz Egipta!» — Pa Angleži so že začeli snažiti in delati red v deželi, prav kakor gospodična Adams, kadar siloma in nepoklicana vplomi v nesnažno bajto fellahovo. «Ven iz Egipta!» jim pravi svetovna politika.

«Tako!» pravijo Angleži. «Samo toliko počakajte, da pomirimo tele razgrajace, tele dervise —!» In sved čaka in čaka leto dni in spet se oglasi svetovna politika in zahteva, da morajo Angleži zapustiti Egipt. In spet pridejo Angleži z izgovorom, da morajo zavoljo ljubega miru še nekoliko ostati ob Nilu in krotiti upor ne dervise. — In če pravi svet: «Saj ni nemirov!», — bodite prepričani, čez teden dni bodele brali po časopisih o novi vstaji dervišev in spet bodo Angleži kazali nanje in dokazovali, da morajo zavoljo svetovnega miru ostati v Egiptu in skrbeti za red —. Mi nismo slepi, moj dragi Headingly! Prav dobro razumemo, kako se taka reč poskrbi —! Kopa beduinov, dober bakiš, nekaj slepih strelov, in glej — derviši so tu in vstaja je narejena —!»

«Hm —!» je zamišljeno naredil Amerikanec. «To je politična modrost, ki jo poznajo končno vse države!»

«Pa kaj imajo opraviti Angleži v Egiptu?» se je hudoval Francoz Fardet. «Naj gredo ven —! Po celnem svetu imajo razpredene svoje niti!»

«Vsekakor!» je pravil Amerikanec Headingly. «Nam Amerikancem, ki se zadovoljujemo s svojo Ameriko, nam se čudno vidi, da vi Evropejci venomer silite v dežele, ki niso vaše —. Seveda, mi imamo pri nas doma prostora dovolj za svoje ljudi. Ko bomo začeli drug drugemu napotijo delati in se drug drugega odtrgati s kometci, takrat seve bomo menda tudi mi —»

* Turška beseda pomeni: darilo, napitnina.

Dalmaciji se mora rešiti na pravičen način, da ne bo nihče oškodovan. Kmet mora postati zakonit potnik zemlje.

Za socialno pravičnost.

Jugoslovanski klub se je ves čas svojega delovanja boril, da se pri vsakem koraku zaščiti najsiromašnejši in najbednejši sloji našega kmetkega in delavskega sveta. Njegov program je bil izvrševanje socialne pravičnosti do vseh stanov. V najtežji dobi preganjanja delavcev je stal Jugoslovanski klub na braniku tlačnih in izkoriščanih. V tej smeri je deloval pri zakonu o zaščiti delavcev, o njihovem zavarovanju, o svobodi združitve delavcev v boju proti kapitalizmu in proti nasilju vlad, ki so stale povsod na strani izkoriščevalcev. O tem morejo soglasno poročati mnogoštevilne organizacije v Bosni in Hercegovini, v Dalmaciji in Sloveniji. Jugoslovanski klub je zadnji čas zlasti skrbel za to, da bi vlada preskrbela živila za revne kraje. V početku je vlada vse obljubovala, pozneje pa se je pokazalo, da so bile te obljube samo varanje naroda. Majhna denarna sredstva, ki so bila določena v ta namen, so se uporabila na način, po katerem se ljudstvu ni samo nič pomagalo, temveč je bilo tudi ponižano v svojem ponosu, ker je vsa ta akcija stremela za tem, da se pridobijo strankarski pristaši.

Hrvati in Slovenci

Končno moramo pred vami obtožiti stranke, ki se nahajajo v takozvanem Hrvatskem bloku, in sicer tudi iz nastopnih razlogov:

1. Ker sploh ni prišel v ustavotvorno skupščino, da se bori za hrvatsko stališče v vprašanju ureditve države in temeljnih državnih zakonov, ki jih ima ustava, temveč je omejil svoje delo na sestavljanje neplodnih spomenic na zunanji svet, med katerimi so nekatere države sovražno razpoložene ne samo proti celokupni državi, temveč zlasti proti Hrvatom in Slovincem, kakor n. pr. Italija.

2. Ker je s svojo prazno politiko omogočil, da je bila sprejeta centralistična ustava in vsi zakoni, ki so z njo v zvezi.

3. Ker je s svojo pasivno politiko dal popolnoma proste roke v prvi vrsti demokratom, da uvedejo v vse panoge državne uprave nečuvno korupcijo, da rešujejo agrarno vprašanje na škodo Hrvatov in Slovincem, da gospodarijo z državnimi dohodki po svoji volji, da vodijo davčno in gospodarsko politiko proti hrvatskim slovenskim koristim, da obremene narod z velikim ameriškim posojilom itd.

4. Ker je s svojim znanim pismom na Ljubo Davidoviča pristal na to, da se odgodi ne samo rešitev ureditve države v smislu avtonomij, temveč tudi revizija ustave sploh.

5. Ker v svojem glavnem glasilu »Slobodnem domu« dan na dan napada katoliško vero in katoliško duhovščino in tako slabi odpornost hrvatskega naroda v boju.

Hrvati in Slovenci

To je bil naš delovni program v teh zadnjih letih. Dokazuje, da se nismo niti koraka oddaljili od tega, kar smo govorili pred volitvami v ustavotvorno skupščino. Ostali smo torej stalni v boju! To je največje jamstvo za bodočnost, da bomo ostali zvesti svojim vzorom.

(Sledijo podpisi vseh članov Jugoslovanskega kluba).

Najpotrebnejše priprave za volitve.

Volitve poslancev v narodno skupščino (državni zbor) se bodo torej vršile v nedeljo pred Jožefovim, 18. marca 1923. Za te volitve, ki bodo zgodovinske važnosti za vse stanov, posebno pa za nas Slovence, se moramo dobro pripraviti. Zaupnike Kmetke zveze oz.

iskali prostora v kolonijah — Ampak, kakor se vi Evropejci sedaj pulite za Afriko! Italijani za Tripolitanijo, Angleži za Egipt in Francozi za Alžir —!

«Kaj —?» se je zadr. Francoz. «Mi da se pulimo za Alžir —? Mi se nikakor ne pulimo zanj! Kajti Alžir je del Francoske —! Vi se smejite —? Lahko noč, gospod!»

Vzravnaval se je, poln užaljenega narodnega ponosa, in je trdnih korakov odšel pod krov.

II.

Zgodaj se je zbudilo tisto jutro življenje na parniku.

«Kleopatra» je krenila k levemu bregu Nila in globoko zarila svoj kljun v njegovo mehko, rjavo blato. Dolg mostič s pregrajo ob straneh so položili mornarji s krova na breg, pritrdili z močno vrvjo ladjo na obrežne skale in nato so prvi izstopili vojaki, ki bi naj spremili izletnike po puščavi, njihova telesna straža, šest vitkih Sudancev-črncev v svetlomodrih z zlatom obšitih kroglic in pisanih čepicah.

In trdo na obrežju je čakala dolga vrsta osličkov, pripravljenih, da jih zasedejo izletniki, in poleg vsakega je stal gonjač, rjav, od solca ožgan, bosonog in slabo oblečen fantalin. In v kričavih hripavih glasovih je vsak hvalil »izredne« lastnosti svojega oslička ter zmerjal in psoval svojega tovariša in njegovo žival.

Izletniki so se pripravljali na odhod.

Polkovnik Cochrane in Belmont sta stala ob ladijski pregraji, blizu njiju gospodična Adams in njena nečakinja.

Slovenske ljudske stranke po vseh župnijah in občinah prosimo, da se ravnajo po teh le navodilih.

Prepis volilnega imenika.

Reklamacijska doba je potekla že s 6. januarjem zvečer. Kdor do tega časa ni vpisan v volilni imenik, ne bo smel glasovati. (Najprvo se je razglašalo, da je čas za reklamacije do 10. januarja, kar pa ni res). Kdor dobi »Gospodarja« še pred 6. januarjem zvečer v roke, naj gre takoj pogledat na občinski urad, ali je vpisan ali ne. Ako ni, naj zahteva, da se ga vpiše. Vzemite s seboj krstni ali poročni list, domovnico ali delavsko knjižico. Dve znani osebi pa ti naj data potrdilo, da bivaš že najmanj 6 mesecev v tej občini. Ostala navodila najdete v »Gospodarju« z dne 28. decembra 1922. — Po reklamacijskem postopanju je najvažnejše delo to, da si preskrbite takoj pri občini natančen prepis volilnega imenika. Doma si že poprej načrtajte polo papirja (ali več) in si napravite rubrike: 1. Tekoče število. 2. Ime in prebivalno mesto volilca. 3. Stan. 4. Bivališče (kraj in hiš. št.). Župan je po volilnem zakonu vezan vam dati volilni imenik na razpolago, da si ga prepišete. Ta prepis mora krajevni odbor Kmetke zveze, ali zaupnik dobro shraniti za agitacijo tik pred volitvami.

Predstavniki stranke.

Volitev poslancev se bo vršila tokrat tako kakor leta 1920, namreč s kroglicami. Volilni zakon pravi, da ima vsaka stranka pravico določiti, da na vsakem volišču čuva njeno volilno škrinjico zaupnik stranke. Te zaupnike imenujemo: »Predstavnike«. Vsak predstavnik je obenem član volilne komisije. O dolžnostih in pravicah predstavnikov bomo še pisali. Za danes pa prosimo naše krajevne odbore in zaupnike, da uvažujejo to le našo prošnjo:

a) Tajništvu SLS za Maribor (za celjsko okrožje) Tajništvu SLS v Celju naznanite vsaj do 20. januarja ime predstavnika in njegovega namestnika za vsako volišče.

b) Pišite ime, stan in bivališče predstavnikov natančno tako, kakor je dotični vpisan v volilni imenik.

c) Predstavnik in njegov namestnik mora biti edino le tak volilec, ki je vpisan v imenik in iz tiste občine, v kateri se nahaja volišče.

d) Predstavnik mora sam osebno privoliti, da sprejme mesto predstavnika oziroma namestnika. A oba morata dati tudi zagotovilo, da bosta vestno in zvesto vršila svojo službo na dan volitve v komisiji.

e) Za predstavnike in njih namestnike zberite volilce, ki uživajo ugled in ki so poznani po celnem volilnem okolišu.

Zbori zaupnikov in agitatorjev (volilni odbori).

V vsaki občini prosimo volilne naše može in mladence, da si izberejo volilni odbor, v katerem naj bodo zastopani vsi kraji in stanovi. Ta volilni odbor se naj sestane vsak teden po enkrat, tik pred volitvami pa po potrebi celo večkrat. Volilni odbor naj najprej razdeli delo med agitatorje in zaupnike. Delo strankinih volilnih odbor obsegaj te le točke: volilni sestanki po vseh ob večerih, posvetovanje o načinu agitacije, sprejemanje volilnih navodil od vodstva stranke, poročanje stranki o stanju volilnih priprav, širitev časopisov, razdeljevanje letakov, določitev agitacijskega lokala na dan volitve, izvolitev vodje volilne agitacije na volilni dan.

Volilni fond.

Od teh volitev bo odvisno, ali se bodo sedanje slabe gospodarske in politične razmere, koje so prinesle zadnje nesrečno izpadle volitve (28. nov. 1920) pobiljšale ali ne. Radi tega je sveta dolžnost vsakega posameznika, kakor tudi celih občin, da se dobro pripravijo na volilni boj. Volitve (poština, plakati, tiskovine itd.) pa stanejo sedaj ogromno denarja. Prosimo, da blagovolijo premožnejši in zavedni somišljeniki darovati

«Škoda, da vaša soproga ne gre seboj!» je dejal polkovnik.

«Mislil, da ji je solnce včeraj nekoliko škodovalo. Glava jo hudo boli» je odgovoril Belmont.

Njegov glas je bil močen, poln, pa prikupljiv kakor vsa njegova osebnost.

«Prav zaprav bi morala ostati pri njej in jej delati kratkočasje,» se je oglašila gospodična Adams. «Pa izvedela sem, da gospa Schlesinger tudi ne pojde. Pot ji je predolga in otroka ima, ki ga ne more vzeti seboj. Vrhu tega mora pisati neka pisma in jih odposlati s prvim parnikom, ki bo potoval po reki navzdol. Vaši soprogji torej ne bo dolga!»

«Zelo ste ljubeznivi, gospodična Adams! — Sicer se pa vrnemo ob dveh popoldan.

«Gotovo?»

«Na vsak način. Kajti ne jesti ne piti nimamo seboj in trda bi nam šla, če bi se ne vrnili do obeda.»

«Seveda!» je rekel polkovnik. «Jaz vsaj se za svojo osebo zavežem, da bom izpil steklenico dobrega vina in primerno množino kisle vode, brez katere tukaj ni mogoče prebiti. Suha puščava naredi suho grlo in strašno žejo. To vem iz lastne izkušnje!»

«Torej — gospe in gospodje!» se je oglašil dragoman Mansur s svojo roglato angleščino in prihitel od nekdaj v svojih ohlapnih hlačah. «Zgodaj moramo odpotovati, ako se hočemo izogniti poldnevni vročini vremena!»

Njegove črne, blesceče se oči so pohitele po vrsti njegovih izletnikov-varovancev z očetovsko skrbljivim pogledom.

večje svote za volilni sklad (fond) Kmetke zveze. — Vplivajte s prijateljsko besedo na vse zavedne in posebej na premožnejše naše ljudi, da žrtvujejo za našo krščansko, slovensko ljudsko stvar po svojih močeh.

Doneske za strankin volilni sklad blagovodite nasloviti na naslov: Kmetka zveza, Maribor, Cirilova tiskarna. Na položnico napišite, da je znesek za volilni sklad.

Navodila zaupnikom.

Dogaja se, da zaupniki, katerim pošilja tajništvo stranke navodila, okrožnice in enake tiskovine, teh navodil sploh ne dajo naprej. Prosimo glavne zaupnike, da vsaj ta dva meseca pred volitvami pomagajo sodelovati pri veliki zgodovinski važni volilni borbi za zmago naše stranke. Ako pa kateri gg. zaupnikov res ne more vršiti svoje dolžnosti, pa ga prosimo, da določi drugega zaupnika, ki bo vršil ožji stik med volilci in vodstvom stranke.

Tajništvo naše stranke bo v vsaki številki »Slov. Gospodarja« objavljalo navodila za volitve.

Slovensko ljudstvo v enotni fronti v volilni boji!

Volitve v narodno skupščino bodo svedočile, ali hoče slovensko ljudstvo avtonomno Slovenijo in ali hoče ostre dotedanjih vladnih strank, ali pa hoče ostati suženj beograjskega centralizma. Za nas Slovence je v tem volilnem boju glavno pravilo, da **pojdemo v volilni boj močni in nerazcepljeni v najjačji stranki**. Naši neprijatelji skušajo slovensko volilstvo razcepiti na male strančice. To je preračunjeni manever vseh tistih, ki hočejo krščansko slovensko ljudstvo v naši državi osliniti in ga spraviti ob njegove pravice. Tako prihaja sedaj pred volitvami v naše kraje vse polno malih strank: Samostojna, Novačanova republikanska, Kukovčeva demokratska, Deržičeva narodno-socialna, Kristanova socialdemokratska in še mogoče kaka druga mala strančica. Kaj bi pomenilo, ako pridejo take strančice vsaka z 1 ali 2 poslancema v parlament? — Slovenci ne bi v tem slučaju prav nič pomenili v narodni skupščini, naše želje in zahteve se ne bi upoštevale. Srbi in Hrvati ne bi imeli nobenega respektu pred Slovenci. O Slovincih bi govorili: «Kaj Slovenci! Saj nič ne pomenijo. Razkosani so na nebroj strank. Sami se tepejo med seboj.»

Za volitve, ki so pred nami, velja edino pravilo: Vsi dobromisleči Slovenci po vseh okrajih se združite v **najmočnejšo slovensko stranko, katera je Slovenska ljudska stranka**. Pokažimo svojim neprijateljem pa tudi prijateljem izven slovenskih mej, da je velika večina slovenskega ljudstva združena v svoji najboljši in najmočnejši stranki. Mi Slovenci se nočemo cepiti v male strančice, ker smo že itak mali po številu. Svojo avtonomijo in boljše gospodarstvo bomo dosegli le tedaj, ako bomo pokazali svetu, da smo složni in močni in da smo zavrgli male stranke.

Od tujcev in neprijateljev ljudstva najeti in plačani agenti Samostojne, Novačanove, Kukovčeve in Kristanove socialdemokratske stranke bodo lagali volilecem, jim tresli obljube iz rokavov, plačevali glasove in z vsemi sredstvi skušali razbiti ali vsaj osliniti moč naše krščanske ljudske stranke. Njih delo je delo izdajalcev slovenskega rodu. Kdor danes deluje ali agitira za eno gorej navedenih nam nasprotnih strank, je v službi najgrših neprijateljev Slovencev. Volilci, možje, fantje, pomnite to! Neugodno izpadle volitve dne 28. nov. 1920 Vam potrjujejo naše trditve.

Zatorej proč z vsemi onimi, ki bi slovenske volilce radi razcepili na male strančice!

Zbirajte za volilni sklad!

«Gospodična Adams, vzemite svoja zelena očala seboj! V puščavi se zelo blišči! — Ah, gospod Stuart, izvrstnega oslička sem priskrbel za vas, odličnega, plemenitega osla, ki ga imamo vedno pripravljenega za najtežje izletnike! — Torej gospe in gospodje, prosim —!»

V dolgi pisani vrsti so stopali izletniki drug za drugim po brvi in preko rjavega peščenega obrežja na mesto, kjer so jih čakale jezdne živali in njihovi kričavi gonjači.

Prvi je šel Stephens, sloka, suha, resnobna postava, z angleškim slannikom na glavi, z rdeče vezanim Baedekerjem, »vodnikom po Egiptu«, pod pazduho in s papirjem v roki, — pametno se je držal in službeno, prav kakor bi šel v svojo pisarno. Ko so stopali v breg, je prijel gospodično Sadie za roko, na drugi strani pa se mu je obesila njena teta in razposajeno in veselo je zadonel po svežem jutru njen dekliski smeh, ko je uslužnemu Stephensu ušla knjiga izpod pazduhe in se zakotalila po bregu.

Za njimi sta prišla Belmont in polkovnik Cochrane zatopljena v strokovne pogovore o lovskih in vojaških puškah raznih sistemov. Diplomati Bronson je šel sam zase, malomarno, zaničljivo se je držal. Kmalu za njim je prišel protestantovski pridigar. S težavo in trudom je spravljal svoje nekoliko obilno telo po bregu navzgor in delal dovtype nad svojo debelo osebnostjo. Zadnja sta bila vitki Amerikanec Headingly in Fardet, dobrovoljni, gostobesedni Parižani.

(Dalje prihodnjič).